

Nieuwsbrief 2 Landelijke Vereniging van Vakcolleges

In deze nieuwsbrief een update van de activiteiten in de regio's Zuid, Midden en Noord. U leest over de themabijeenkomsten, collegiale werkbezoeken en de studiedag die al zijn geweest of op stapel staan. Daarnaast praten we u bij over hoe LVV-bestuursleden zich hard maken om techniekgeldten van het ministerie richting de Vakcolleges te bewegen. Voorts de laatste informatie over de examinering van de nieuwe beroepsgerichte programma's vmbo en een interessant artikel van Tabor College locatie d'Ampte over eigenaarschap.

Veel leesplezier!

Inhoud

Nieuws uit de regio:	2
• Regio Zuid	2
• Regio Midden	3
• Regio Noord	4
Belangenbehartiging techniekgeldten.....	5
Studiedag Vakmanschap nieuwe stijl	7
Examennieuws.....	8
Pittige meiden die het liefst zelf bepalen wat ze doen	9
Wijzigingen in de intake op het mbo.....	10
Training Vakroute-expert	11
Werving leden	12

Nieuws uit de regio

Regio Zuid

Themabijeenkomst 21-eeuwse vaardigheden & didactiek Vakroute

Het Vakcollege in Dordrecht vormde het decor voor de themabijeenkomst van de regio Zuid. Dit keer stond het lesmateriaal in combinatie met de 21-eeuwse vaardigheden centraal. 36 collega's van de verschillende Vakcolleges luisterden naar de inleiding door Ineke Veerkamp. Deze startte met de kern van de didactiek van de Vakroute. Hoe zat dat ook alweer?

Didactiek Vakroute

- Drie ontwikkelijnen:
  - Beroepsontwikkeling
  - Persoonlijke groei
  - Burgerschapsvorming
- Authentiek, betekenisvol en eigentijds
- Theorie just in time, integratie AVO en beroepsgericht
- Zelfontdekkend leren (leren door doen)
- Leerling eigenaar van leerproces
- Ervaringsgerichte loopbaanoriëntatie vanaf leerjaar 1
- Praktijkleren samen met werkveld & mbo
- Maatwerk/differentiatie waar mogelijk

De uitdaging die voor ligt is: Hoe verhoudt de didactiek van de Vakroute zich tot de 21-eeuwse vaardigheden? Duidelijk werd dat het niet alleen gaat om de afzonderlijke vaardigheden, maar juist om de integratie daarvan. Die didactiek laat zich samenvatten door via de checklist hiernaast naar je leerplan te kijken.

Tip: op de site van het SLO vindt u lesmaterialen door op de betreffende taartpunten te drukken.

<http://curriculumvandetoekomst.slo.nl/21e-eeuwse-vaardigheden>

Na deze wake-up call gingen docenten van Techniek en Mens & Dienstverleners uiteen om door de bril van de 21-eeuwse vaardigheden naar hun favoriete lesbrief te kijken.

Zo kwam bij Techniek de droomslaapkamer, de windmolen en de zeepkistenrace aan bod. Een mooi voorbeeld van Vakcollege Walcheren is dat leerlingen een sponsor zoeken voor hun zeepkist. Hierin komen tal van 21-eeuwse vaardigheden aan bod, bovendien stimuleert het ondernemend gedrag. Een ander groepje kwam tot de conclusie dat men meer met het presenteren van werkstukken zou kunnen doen.

Checklist 21-eeuwse vaardigheden

1. Zijn de hogere denkvaardigheden (Bloom) verankerd in leerdoelen? (uitdagende opdrachten, problemen oplossen, van verschillende kanten bekijken)
2. Zit er genoeg groepswork in mijn leermiddel waarin de rollen goed verdeeld zijn? Maken ze daarbij ook gebruik van sociale media en/of samenwerktools?
3. Zijn er genoeg opdrachten waarin mijn leerlingen moeten rapporteren en presenteren?
4. Heeft mijn lesmateriaal aandacht voor metacognitieve vaardigheden? Denk aan: oriënteren, plannen, zelf vragen stellen, monitoren en bijstellen, evalueren en reflecteren.
5. Houdt mijn leermiddel waar nuttig en nodig rekening met en/of stelt vragen over diversiteit, bijvoorbeeld in cultuur, religie, geaardheid, talent, intelligentie, temperament, gender, politieke denkbeelden, interesses?
6. Moeten mijn leerlingen zelf informatie verzamelen, beoordelen en digitaal verwerken? Denk aan onderzoek doen (deskresearch), mindmapping, enquêtes afnemen en analyseren (bijvoorbeeld met Google forms), presentaties verzorgen, verslagen maken.

Vervolgstappen

In de regio Zuid zal door enkele Vakcolleges samen met de adviseur een screeningsinstrument worden ontwikkeld waarmee ieder Vakcollege zijn eigen curriculum en lesmateriaal kan doorlichten op de 21-eeuwse vaardigheden, waardoor hiaten inzichtelijk worden.

Geïnteresseerden kunnen zich aanmelden voor de projectgroep 21-eeuwse vaardigheden bij Ineke Veerkamp. Op **dinsdag 6 februari (13.00-16.00 uur)** gaan we bij Vakcollege Eindhoven hiermee aan de slag.

Regio Midden

Nieuwe adviseur Pepijn Mols

Ik ben vanaf begin oktober gestart als adviseur voor LVV. Als onderwijskundige, trainer en coach draag ik vakmanschap een warm hart toe. Mijn ervaring ligt in het bedrijfsleven; het ontwikkelen van programma's en de uitvoer van communicatie en leiderschapstrainingen. De doorgedroeide vakman en het primaire proces in diverse branches hebben daarbij mijn aandacht. Ik kijk ernaar uit waarde toe te voegen aan de basis: het onderwijsveld waarin de vakman van morgen wordt opgeleid en opgevoed.

Projectgroep: Ontwikkelen doorlopende leerlijnen

Eén van de gekozen innovatieprojecten is het ontwikkelen van de doorlopende leerlijn voor het vmbo en het mbo. Het project kent een aantal doelen. Enerzijds om de aansluiting zo optimaal mogelijk te laten zijn tussen de verschillende fases in het vmbo én met het mbo. Anderzijds zal het moeten leiden naar concrete stappen om de implementatie van deze leerlijnen succesvol te laten zijn.

Intercollegiaal werkbezoek

Ook dit is iets wat we als adviseurs faciliteren. Geef aan dat u de behoefte heeft en we gaan samen op zoek welke collega-school u het meest op weg kan helpen met uw vraag of wens.

Zo komen De Meerwaarde en Vakcollege Maarsbergen bijeen om in elkaars keuken te kijken. Een korte impressie van deze dag vindt u in de volgende nieuwsbrief. Schroom niet en ervaar de toegevoegde waarde van transparantie.

Themabijeenkomst

Gezocht: Enthousiaste projectleden voor het mee-organiseren van de themabijeenkomst van 22 februari. Naar verwachting wordt het een bijzondere bijeenkomst. Wij zijn te gast bij één van de meest vooruitstrevende bedrijven in de poedercoatingindustrie van Europa. Een kans om zowel vakinhoudelijke, onderwijskundige als branchekennis op te frissen.

Wie o wie bouwt met mij mee voor een inhoudelijk programma?

Stuur mij een mail: pmols@hetvakcollege.nl of bel: 06-41545800.

Regio Noord

Themabijeenkomst Differentiëren

Het Vakcollege Hondsrug te Emmen bereidde samen met Regina Twickler van het Hondsrug college de bijeenkomst over differentiëren voor. Deze themabijeenkomst werd direct gekoppeld aan het landelijk innovatieproject differentiëren zodat er ‘kruisbestuiving’ kon plaatsvinden.

“ik differentieer omdat ik er energie van krijg, de leerlingen gemotiveerder zijn maar ook omdat er minder ordeproblemen zijn”.

Deze uitspraak is een goede weergave van de constructieve sfeer tijdens deze themabijeenkomst!

Mindshift

Aan de hand van een presentatie en het uitwisselen van ervaringen in subgroepen, kregen de deelnemers inzage in elkaars Vakcolleges en de wijze waarop er in de Vakroute gedifferentieerd werd. Zo bleek dat er voor differentiëren een “mindshift” nodig is, zowel bij docenten als bij het management. Er is een grote behoefte om bij elkaar in de keuken te kijken en op deze wijze van elkaar te leren. Het verzoek was dus om ruimte hiervoor te creëren, zowel in het landelijk project als op de verschillende Vakcolleges.

Kleine stapjes, groot effect

Start met kleine stappen en ga niet meteen op alle fronten differentiëren. begin bijvoorbeeld met differentiëren in instructie, in niveau/status van de leerling. Kleine interventies hebben vaak het grootste effect. Betrek in ieder geval, als grote gemene deler, de volgende onderdelen bij het implementeren van differentiëren in de Vakroute:

- instructie
- niveau
- proces/product
- tempo

Opbrengst

Aan het eind gaven deelnemers aan dat de opbrengst van het project differentiëren zou moeten zijn:

- een lesplan dat door diverse scholen ontwikkeld is zodat je elkaar kunt inspireren
- Een werkboek met verschillende voorbeelden van opdrachten om te differentiëren en nuttige tips
- Bij elkaar in de keuken kijken om te ervaren hoe vakcollega's differentiatie toepassen

Wilt u deelnemen aan het project Differentiëren? Neem dan contact op met Muriel Daal, via mdaal@hetvakcollege.nl of 06-20950115.

Belangenbehartiging techniekgeden

De komende periode is een delegatie van het bestuur van de LVV betrokken bij de verdeling van de techniekgeden (100 miljoen) zoals deze vanuit het regeerakkoord beschikbaar zijn gesteld aan het vmbo techniek.

Jenny Oldenhuis (Vakcollege Maarsbergen), Ton de Groot (Teylingen Vakcollege), Jacques Wilbers (Vakcollege Eindhoven) en Rolf Mulder (Hondsrug Vakcollege) zijn vanuit het bestuur aanwezig geweest bij de bijeenkomst van de VO raad op 28 november in Utrecht. Zij vertegenwoordigen de belangen van de Vakcolleges m.b.t. de verdeling van de techniek gelden.

Het accent van deze bijeenkomst -onder voorzitterschap van Paul Rosenmöller- was gericht op brainstorming waarbij alle aanwezige deelnemers vanuit hun eigen invalshoek argumenten konden inbrengen.

Een aantal punten die besproken zijn:

- De eerste 50 miljoen zou voor een gedeelte moeten worden aangewend voor reparatie van opgelopen achterstanden in de onderwijspraktijk van de afgelopen jaren.
- Het beschikbare geld wordt als geormerkt geld aangemerkt en dient dus nadrukkelijk ook op die wijze verantwoord te worden.
- Structureel komt er daarna elk jaar 100 miljoen beschikbaar.
- Geld dient te worden ingezet voor de zogenaamde "harde" profielen BWI, PIE, M&T, MVI en Maritieme Techniek.
- Men denkt aan een soort "Techniek box" met onderdelen als inventaris, afschrijving, materiaalverbruik, verkleining groeps grootte vanwege veiligheid en scholing & opleiding van personeel.
- Het geld is in principe bedoeld voor 3e en 4e jaars Techniekleerlingen.
- Er dient investering plaats te vinden op nieuwe/innovatieve technieken.
- Een landelijke regievoerder zal, in samenwerking met vmbo, mbo en regionaal bedrijfsleven, oplossingen proberen te vinden voor die regio's waar geen techniek meer wordt aangeboden.

Het verslag zullen we z.s.m. naar de aangesloten Vakcolleges doorzetten. De besluitvorming zal begin december plaatsvinden in de 2e kamer. Uitvoering door het Ministerie van OCW. Komende week vindt er vanuit de Stichting Platforms VMBO een gesprek plaats met de verschillende onderwijswoordvoerders in de 2e kamer over de diverse uitgangspunten.

Samenwerking

Om de krachten nog beter te bundelen, formuleert de Landelijke Vereniging van Vakcolleges momenteel de interne - en externe koers aangaande de samenwerking met de Federatie Techniek (in oprichting) waarbij de Platforms BWI, PIE, M&T en het Platform Techniek zijn aangesloten. Tevens onderzoekt het bestuur de samenwerkingsmogelijkheden met de SPV (Stichting Platforms VMBO). Doel is de krachten te bundelen en versnippering te voorkomen in het vmbo onderwijsveld.

De Federatie Techniek zal bij monde van Ton de Groot de standpunten verwoorden. Hij doet dit mede namens de LVV. Het mag duidelijk zijn dat er wordt ingezet op geormerkt geld, extra aandacht voor de Vakcolleges die meer praktijk en vakmanschap realiseren in de onderbouw (30% van de onderwijstijd) en inzet van geld voor scholen die actieve licenties met leerlingen realiseren enz. Tevens zal het inzetten van middelen voor de inventaris en de scholing van praktijkdocenten in de nieuwe profielen een onderwerp van gesprek zijn.

Heeft u zelf vragen en/of opmerkingen? Laat het ons dan weten, ideeën zullen wij zeker meenemen in de overleggen de komende periode. Contactpersoon is Johan van de Grift, 06-48594142.

Studiedag Vakmanschap nieuwe stijl

De wereld om ons heen verandert razendsnel en wat betekent dat voor het vakmanschap van onze leerlingen en het bijbehorend onderwijs? Graag gaan wij met directie en docenten van Vakcolleges aan de slag om dit thema verder uit te diepen.

In het ochtenddeel richten wij onze blik naar buiten, en hebben wij ter inspiratie de samenwerking gezocht met externe partijen. Zo is er een keynote van trend-expert Cécile Cremer en zijn er diverse workshops van onderwijsadviesbureau KPC en experts van het mbo en vmbo.

Na de lunch staat het uitwisselen tussen de Vakcolleges centraal. Middels een beursvloer worden Vakcolleges geprikkeld om te etaleren waar zij trots op zijn en tegelijkertijd oplossingen te vinden voor hun uitdagingen. Aan het eind van de middag gaan wij met elkaar in gesprek over de landelijke projecten van de vereniging: differentiatie, 21-eeuwse vaardigheden en doorlopende leerlijnen. Tijdens de afsluitende borrel is er mogelijkheid tot napraten en netwerken met Vakcollege-collega's.

Let op: we hanteren een vroegboekorting! Schrijf in voor de kerstvakantie, dan betalen deelnemers € 95 i.p.v. € 120,- .

Voor de uitnodiging en het aanmeldformulier kunt u terecht bij Rita van Valkengoed rvanvalkengoed@hetvakcollege.nl.

Examennieuws

Voorlichting CSPE 2018

Ruim 1000 deelnemers hebben op 9, 13 en 16 november deelgenomen aan de voorlichting over de CSPE's 2018. Tijdens druk bezochte bijeenkomsten per profiel werd een tipje van de sluier opgelicht, waardoor veel docenten gerust en geïnformeerd naar huis gingen. Zij kunnen de afname van de CSPE goed voorbereiden. Maar natuurlijk is nog niet precies bekend uit welke opdrachten het examen gaat bestaan. Op de [site](#) van Nieuw VMBO leest u over enkele belangrijke onderwerpen die met de examens 2018 te maken hebben. Hieronder de high lights, de details leest u op de betreffende site.

- Afname CSPE 2018: over grijze vlekken, introductie-animaties, oefenen door examinatoren
- Herkansing: Herkanst een kandidaat in leerjaar 3 het profielvak-CSPE dan kan hij onderdelen van het examen opnieuw doen.
- Inlevering van schoolexamencijfers: de regels
- De enquête voor docenten vanaf april 2018: voor vaststellen normering en verbetertraject
- Inleveren van cijfers in Wolf
- 22 maart: vervolgbijeenkomst over de profielvak-CSPE's in 2018

Schoolexamenbank vmbo

In het nieuwe vmbo krijgt het schoolexamen een nog belangrijker plek dan het al had. Scholen zijn zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit hiervan, maar de ervaring is dat dit een behoorlijke klus is! Gelukkig staat u hier als docent of teamleider niet alleen voor. Stichting Platforms VMBO (SPV) biedt docenten hierbij concrete ondersteuning, zowel voor de AVO-vakken als voor het beroepsgerichte programma vmbo. Door de ontwikkeling van de [Schoolexamenbank vmbo](#) én door een aantal [praktische trainingen](#) waarmee docenten direct in de eigen school aan de slag kunnen.

Goed om te weten: als u zich dit jaar nog inschrijft voor een training, kunt u deze nog volgen tegen het gereduceerde tarief zoals vermeld op www.bijbscholingvmbo.nl! Vanaf 2018 gelden er andere tarieven.

Pittige meiden die het liefst zelf bepalen wat ze doen

Hoe houd je een vmbo-klas met 24 meiden gemotiveerd die eigenlijk het liefst Uiterlijke Verzorging hadden gekozen maar door de vernieuwing examen doen in Zorg en Welzijn? Docent Jolanda Voogd van het [Tabor College d'Ampte](#) gaf ze 'eigenaarschap'.

Verheugd

“Sommigen hadden zich al sinds de open dag verheugd op het werken in de kapsalon en de schoonheidssalon. Helaas is sindsdien het examenprogramma veranderd en zullen ze examen doen in Zorg en Welzijn. Ze hebben weliswaar keuzevakken in de richting haar- en schoonheidsverzorging, maar ook werken met ouderen, kinderen, gehandicapten en in de facilitaire dienst hoort er nu bij. Voor sommige meiden een leuke toevoeging op het programma, voor anderen iets wat met veel tegenzin moet”, legt Jolanda uit.

Moeizame start

“Het schooljaar met deze groep begon niet lekker. Veel gemopper: ‘Ik had toch voor uiterlijke verzorging gekozen, waarom moet ik dan schoonmaken?’ Deze methode werkt voor mij en de leerlingen voor geen meter. Het zijn pittige meiden die het liefst zelf bepalen wat ze doen. Voor Jolanda was dit reden om het roer volledig om te gooien. De ideeën over leerlingen zelf laten plannen en zelf leeractiviteiten te laten kiezen zaten al in haar hoofd, maar nu was er een aanleiding om er ook echt mee te beginnen. De meiden zelf zagen er ook wel brood in; meer eigen inbreng klonk hen goed in de oren. Zij ging met het opstellen van leerdoelen, keuzemogelijkheden, coaching en beoordeling aan de slag en realiseerde zo meer eigenaarschap bij de leerlingen.

Verbeteringen

Voor Jolanda is deze manier van werken een grote vooruitgang, hoewel er nog verbeteringen zijn. “Soms zijn het kleine dingen, zoals het aanbieden van meer opdrachten waar de leerlingen uit kunnen kiezen en soms grote dingen, zoals het compleet herzien van het planningsformulier naar een iets meer gestructureerde studiewijzer, omdat niet iedere leerling uit de voeten kan met de vrijheid van het eerste document.”

Succesmoment

Er gaat veel tijd inzitten, maar Jolanda raadt iedereen aan het te proberen. “Leerlingen zijn bereid om mee te denken. Juist die leerlingen met een grote mond die het altijd beter weten en anders willen. Een succesmoment voor mij was dan ook dat een van deze meiden naar me toe kwam toen ze hoorde dat er een les uit zou vallen, met de opmerking: ‘Mevrouw, weet u wel hoe irritant het is dat die les uitvalt? Nu klopt er niets meer van mijn planning en kan ik die weer helemaal opnieuw maken!’”

Voor het volledige artikel klik [hier](#).

Wijzigingen in de intake op het mbo

Met ingang van het nieuwe schooljaar zijn er een aantal belangrijke wijzigingen in de intake voor het mbo, onder andere door het van kracht worden van de wet toelatingsrecht. Dit is al actueel voor de komende intakeprocedure in 2018.

Intaketoetsen

Geen enkele intake-toets is nog verplicht. Alle intake-toetsen worden vanaf dit jaar alleen afgenomen indien dat expliciet is gevraagd vanuit een opleiding. Een mbo-opleiding kan er dus voor kiezen om de intakeprocedure zonder intake-toetsen uit te voeren. Dit biedt de volgende voordelen:

1. Leerlingen hoeven in veel gevallen een keer minder op school te komen
2. De doorlooptijd van de intakeprocedure wordt korter; leerlingen weten zodoende eerder waar zij aan toe zijn en doorverwijzing kan ook sneller in gang gezet worden
3. De leerling wordt niet getoetst terwijl hij/zij nog een half jaar les krijgt op het VO
4. Mbo voldoet aan de wens van het VO om leerlingen niet nogmaals te toetsen op vakken waar ze gewoon examen in doen

Meenemen VO resultaten

Aan leerlingen wordt tijdens de intake al gevraagd om de meest recente cijferlijst mee te nemen. Hiernaast wordt op veel mbo-instellingen uitgezocht of de cijfers voor Nederlands en rekenen, zoals die op de definitieve cijferlijst van het VO staan, ook in het leerlingvolgsysteem opgenomen kunnen worden.

Intake als advies

Leerlingen die het [juiste VO diploma hebben volgens artikel 8.2.1 van de WEB](#) zijn toelaatbaar tot de opleiding. Verreweg de meeste opleidingen mogen dus niet meer afwijzen op basis van de uitkomst van de intake. Het is dus des te belangrijker dat de leerling goed geadviseerd wordt. Als er geen match is tussen de opleiding en de leerling, moet de leerling uitgelegd worden dat het niet in zijn/haar belang is de opleiding te volgen.

Afwijzen is alleen in uitzonderlijke situaties mogelijk. Voor slechts een paar opleidingen kunnen er naast het VO diploma nog aanvullende toelatingseisen gelden. Uiteraard kunnen opleidingen nog wel vol zitten. In dit geval kunnen leerlingen nog steeds afgewezen worden.

Training Vakroute-expert

De training Vakroute-expert is gestart! Deze training versterkt het onderwijskundig leiderschap van de (aspirant-)projectleiders van de Vakroute. In drie bijeenkomsten gaan we aan de slag met de onderwijskundige achtergronden en aandachtspunten voor de Vakroute, ieders rol en positie op school en de aanpak om samen met het team deze uitgangspunten te realiseren. De 8 deelnemers hebben een specifiek doel voor hun school geformuleerd; een “doorbraakproject”. Trainers Muriël Daal en Ineke Veerkamp coachen hen parallel aan de training. Voorbeelden van doorbraakprojecten:

- Doorgaande lijn LOB
- Doorlopende leerlijn technische profielen
- Invoeren gepersonaliseerd leren in combinatie met 21 eeuwse vaardigheden
- Ontwikkelen projectweken leerjaar 1

Tijdens de laatste bijeenkomst zullen zij de resultaten van hun project presenteren. Ons streven is om op ieder aangesloten Vakcollege een Vakroute-expert te hebben. Heeft u interesse aan deze training deel te nemen? Informeer dan alvast wanneer de nieuwe training van start gaat, zodat u het kunt opnemen in de planning van volgend schooljaar.

Werving leden

Er zijn scholen die het Vakcollege-concept uitdragen, maar geen lid (meer) zijn. Die scholen willen we graag toevoegen aan de Landelijke Vereniging van Vakcolleges. Want hoe meer leden, hoe meer we met elkaar de krachten kunnen bundelen in de belangenbehartiging en onderwijsontwikkeling en -innovatie. Kent u scholen die mogelijk interesse hebben om lid te worden? We horen het graag!

Belangrijke data	
4-6 dec	Behandeling Techniekelden in 2e Kamer
18 jan:	Extra directeurenoverleg regio Noord-Holland Tabor d'Ambte (14.30-16.30 uur)
6 feb:	Bijeenkomst project 21-eeuwse vaardigheden bij Vakcollege Eindhoven (13.00-16.00 uur)
22 feb:	Themabijeenkomst regio Midden te Tiel (locatie onder voorbehoud, 13.00-17.00)
26 jan, 23 mrt:	Bijeenkomst 2 en 3 van de Training Vakroute Expert bij Vakcollege Maarsbergen
20 maart:	Studiedag "Vakmanschap nieuwe stijl" bij Vakcollege Maarsbergen (9.30-16.30 uur)
10 april:	Directeurenoverleg regio Noord (Bogerman Sneek), Midden (NTB) en Zuid (Vakcollege Eindhoven) (14.00-16.00 uur)
28 mei:	Algemene ledenvergadering bij Vakcollege Maarsbergen (15.30-19.30 uur)
5 juni:	Themabijeenkomst regio Zuid bij Markland Vakcollege (middag)

Heeft u een krantenbericht of een nieuwtje over uw Vakcollege? Of opmerkingen naar aanleiding van deze nieuwsbrief? Neem dan contact op met:

Ineke Veerkamp, coördinator LVV, iveerkamp@hetvakcollege.nl, 06-28666100, twitter @Vakcolleges.